

Синаксар

Стихови:

Нека цео свет заплаче горко са родоначелницима;
Због слатког плода палих са отпалим ангелима.

У овај дан чинимо спомен одпадања од рајске хране првосазданог Адама. То су божествени свети оци наши установили пред почетак свете Четрдесетнице. Овим показују у збиљи како је користан и лековит пост за човечански род и колико су пак гнусни лакомост и непослушност.

Да бисмо оставили оно што је светско, оци овде причају и говоре о недоличном понашању: то јест, наводе као главни пример нашем поколењу првосазданог Адама колико је зло пострадао, само зато јер ни мало није постио.

Прву Божију заповест људима о посту која је добра, Адам није сачувао, него се покорио стомаку, а то значи змији која је преварила Еву. Не само да није постао као Бог него је и смрт навукао и предао пропаст целом роду људском.

Због Адамовог неуздржања према храни постио је Господ четрдесет дана и показао се послушан. Због тога су и предстојећу четрдесетницу свети апостоли смислили, да као што Адам није сачувао пост и зато је пострадао и изгубио вечност, а ми њу да постећи стекнемо и сачувамо.

Са друге стране, као што смо предходно рекли, намера светих је била да дела Божија од почетка до краја укратко обухвате. Јер Адамов преступ беше нама свима узрок одпадања од рајске хране. Због тога оци ову причу сада напомињу, да пробуде у нама сећање на Адамов пример, од којег да се удаљимо и посебно да не робујемо неуздржању.

Шестог дана је Адам створен Божијим рукама. Почаствован беше и ликом Божијим и дата му је душа и примио је одмах и заповести и до шестог часа проживео је у рају. Тада је учинио преступ и био изгнан из раја.

Јеврејин Филон рече да је Адам сто година проживео у рају, други кажу седам дана или седам година, због поштовања броја седам. И као што је Адам у шести час дана пружио руке и окусио од забрањеног плода, тако је Христос као нови Адам у шести дан и у шести час раширио руке на крсту исцеливши тако Адамов пад. Адам беше саздан нетрулежан посред трулежних, да својеволјно изабере и стекне нетрулежност. Могао је Бог да га начини и безгрешним, али му даде да има слободу избора и поучио га је. Због тога је дао и заповест, да сме сво воће јести само једно не сме. Јер божанска сила познаје и промишља о свему сазданоме, а божанску суштину нико не може спознати.

Љубитељ премудрости Божије, Григорије Богослов, вели: божанске мисли су стабла а богопознање је врт. Јер Бог је наредио Адаму да се стара и о свим другим бићима и целој природи уопште, и размишљајући о њима и гледајући на њих да прослави Бога.

Ово је истинита храна, и човек нека се бави истраживањем своје, од Бога дате му природе, али никако да не истражује о томе које је Бог суштине, где је и како је све из небића створио.

А Адам је све друго оставио и више се бавио тиме: ко је Бог. Опасно испитујући Божанску природу а још не савршен, припрост и млад, Адам је упао у тако маштање које је сатана преко Еве у главу убацио, да постану као богови.

Велики и побожни Златоуст, говори да је оно дрво имало неку двоструку силу: да на земљи буде рај и духовни и чувствени, какав је и сам Адам по природи био. А обоје првих људи беху између пропадљивог и непропадљивог истовремено, зависило је само да ли ће заповест чувати или неће сачувати.

Кажу опет неки да је оно дрво престапа била смоква, јер чим су спознали да су наги узели су њено лишће да се

покрију. Због тога је и Христос једну смокву проклео, да би подсетио на првородни грех. Јер и она је прво слатка али лист јој је љут и лепљив од млечног сока. Има их који сматрају и дрво оно и беседу Адама са Евом лошим.

Преступом се Адам обукао у смртно тело и са клетвом беше изагнан из раја, и беше наређено да пламено оружије чува врата раја.

А Адам је седео наспрам раја и плакао због мноштва добара којих се лишио, само зато што није издржао време поста. Од њега је и цео људски род исту клетву наследио и страдао је од сатане докле наш Саздаатељ није наш род помиловао. Он се од Дјеве родио и особито поживевши показао нам пут супротан Адамовом, и постом и смирењем је победио нашег лукавог преваранта и опет нас је уздигао у стару славу.

Све ово желели су богоносни оци да прикажу целим Триодом, најпре излагањем из Старог Завета: пре свега саздање Адама, па његово одпадање од рајске хране, што сада помињемо, додајући понешто благодатнога и другим Мојсејевим, пророчким и понајвише Давидовим речима.

Затим се по реду излажу догађаји из Новог Завета, као прво Благовести, које по неизрецивом Божијем промислу увек падају у свету Четрдесетницу. Следи догађај са Лазарем, а по Цветној недељи кроз свету Велику Седмицу прочитава се свето Еваљнђеље, те су посебно описи светих и спасоносних страдања Христових до танчина опевани.

Затим се у светим Делима апостолским чита о Васкрсењу и другим догађајима све до Силаска Светога Духа, како је проповедано и све свете тј. хришћане окупило. Дела апостолска објављују васкрсење и чуда која су се догодила.

Због тога што Адам једном није постио ми смо људи толико пострадали.

Зато се сада овде то спомиње на уводу у свету Четрдесетницу, да бисмо се присетили великога зла, које се

догодило људима због престапа поста. Стога похитајмо да радосно пост проведемо и сачувамо.

У ономе у чему је Адам сагрешио (по питању обожења) ми ћемо то задобити, плачем, постом и смирењем, докле нас Бог не посети. Тешко је поново задобити оно што смо изгубили!

Нека је знано да је ова света и велика Четрдесетница десети део године. Пошто због лености нећемо да стално постимо и да се од злих дела оставимо, њу су апостоли и побожни оци предали нама као неку жетву за душе, због свега лошег што смо током године учинили. Сада смо дужни скрушени и постом и пкалањем да се очистимо и овај пост са највећом бригом да одржимо.

Уз остала три поста: апостолски, Богородични и Божићни додали су свети апостоли и Четрдесетницу да би се тако заокружила сва четири годишња доба. Али овај пост је изнад свих из поштовања према светим страдањима Христовим, а и зато јер је и Христос постио и прославио се. И Мојсеј је постећи четрдесет дана примио Заповести. Постио је таође и Илија а и Данило, и сви који су Богу познати. Колико је пост неопходан доказ нам је противни пример Адамов. Због тога одредише свети оци да се овде помиње Адамово изгнање из раја.

По неизрецивом милосрђу твоме, Христе Боже наш, удостоји и нас рајске хране и помилуј нас као једини Човекољубац. Амин.

Синаксар Триода. И потом:

Истога дана спомен вршимо преношења часних и чудотворних моштију Христовог угодника Флавијана Картагинског, ђакона и мученика, из италијанског града Борго Вал ди Таро у српски манастир Богородице Лешјанске.

У светли и незаборавни дан праштања уочи почетка Часнога поста године спасења 2015.*7 свештена монашка обитељ Пресвете Богородице на Гори Лешјанској похођена би

дивном благодаћу Божјом јер се трудом и настојањем часнога свештенмонаха кир Јована изврши богонадахнуто дело преношења светих моштију светог ђакона и мученика Флавијана. Ове мошти беху откупљене*⁸ из римске цркве Свете Марије у италијанском граду Борго Вал ди Таро и пренете преко Немачке, тако да је освећење походило разне крајеве. Бивши дочекане са радошћу и љубављу од часнога свештенмонаха кир Дионисија и часне матере госпође Тајсије игуманије са сестрама јој у Христу, свете мошти су по пропису црквеноме биле омивене и положене у украшени дрвени кивот у цркви Светих лекара на дан светлог Васкрсења Христа Спаситеља. Убрзо су се показала дивна и славна чудеса, брзе и неоскудне благодатне помоћи угодника Христовог Флавијана који је очито, као сведок и мученик за име Божје, стекао велику смелост у молитви пред престолом Владара свих Господа Христа. Његовим миомирисним и чудотворним моштима које су прослављене силом Господњом притичу мноштва верника иштући свако према својој потреби и сви заједно помоћ у успињању ка Царству небеских добара. Благодестиви народ је по вери својој добијао испуњење својих мољења и разрешење својих беда: једни од болести устајаху здрави, други жељени пород добише, а трећи се од демонских напада ослободише и многи се благодатне посете удостојише славећи Христа Бога, дивнога у светима својим, који свагда дејствује у Цркви, вољом Очевом и садејством Духа Светога. (Пошто дан преношења светих моштију те године беше Недеља праштања, то се изволи да се свечано славље овога радоснога догађаја празнује сваке године уочи почетка Великог поста, то јест у Недељу праштања.) Налазећи у слављу мученика окрепљење духа и праштајући надом у заједничко васкрсење, отпочнимо свето и благопријатно време Часнога поста.

Молитвама светога твога, Христe Боже наш, помилуј и спаси нас.
Амин.